

Aftale mellem regeringen (Venstre, Liberal Alliance og Konservative), Socialdemokratiet og Dansk Folkeparti om delaftale på Børne- og Socialministeriets område om obligatorisk læringstilbud til 1-årige i udsatte boligområder og skærpet straf for pligtforsømmelse for ledere i offentlig tjeneste eller hverv

Indledning

Børn og unge i udsatte boligområder er i risiko for at vokse op i et parallelsamfund med marginal tilknytning til det danske samfund og med begrænset kendskab til de traditioner, normer og værdier, som vi lægger vægt på her i landet. Det er problematisk for børnenes og de unges videre færd i livet – fra dagtilbud, til skolen og uddannelsessystemet og siden hen på arbejdsmarkedet. Vi ved, at børn i udsatte boligområder – set under ét – opnår dårligere resultater i dansk og matematik i skolen, ligesom færre unge fra udsatte boligområder påbegynder en ungdomsuddannelse.

På denne baggrund har regeringen den 28. maj 2018 indgået delaftale på Børne- og Socialministeriets område med Socialdemokratiet og Dansk Folkeparti om to initiativer, der skal medvirke til at give børn fra udsatte områder en god start på livet og bekæmpe parallelsamfund. Aftalepartierne er enige om at indføre 25 timers obligatorisk læringstilbud til 1-årige børn i udsatte boligområder samt skærpe straffen for ledere i offentlig tjeneste eller hverv for pligtforsømmelse, jf. tabel 1.

Tabel 1

Initiativer

1. **Obligatorisk læringstilbud til 1-årige i udsatte boligområder**
2. **Skærpet straf for pligtforsømmelse for ledere i offentlig tjeneste eller hverv**

Obligatorisk læringstilbud i udsatte boligområder

Det er vigtigt at sætte helt tidligt ind, hvis vi skal sikre, at alle børn i udsatte boligområder får en god start i dagtilbud, der styrker børnenes læring, danske sprog og kendskab til danske traditioner, værdier og normer.

Aftalepartierne er enige om, at der skal indføres regler om obligatorisk læringstilbud 25 timer om ugen i et dagtilbud til alle 1-årige børn med bopæl i udsatte boligområder. Initiativet er målrettet de børn i udsatte boligområder, som ikke allerede er optaget i en daginstitution eller en dagpleje, når barnet fylder 1 år.

Det obligatoriske læringstilbud er ikke i sig selv et dagtilbud. Læringstilbuddet foregår i et dagtilbud, men adskiller sig fra en almindelig fuldtidsplads i et dagtilbud på række punkter. Omfanget af det obligatoriske læringsilbud er 25 timer om ugen, hvor en dagtilbud normalt har en ugentlig åbningstid på ca. 50 timer, som familierne kan benytte, som de ønsker. Den enkelte kommune skal træffe beslutning om de 25 timers placering de enkelte dage på en måde, der sikrer, at timerne er placeret mest muligt, når børnene er vågne, så børnene har mulighed for at deltage i børnefællesskabet, aktiviteter i tilbuddet og møde det danske sprog mv. Timerne skal fordeles jævnt over ugen. Det betyder, at timerne som udgangspunkt skal fordeles over de fem hverdage i ugen og placeres på tidspunkter, hvor børnene får mest muligt ud af de aktiviteter, som er planlagt af kommunen eller institutionen.

Det pædagogiske indhold i tilbuddet er gratis for forældrene. Forældrene skal dog selv sørge for de praktiske forhold, herunder medbringe eller betale særskilt for bleer og frokost.

Forældre, der selv ønsker at varetage indsatsen, har mulighed for dette, så længe den står mål med indsatsen i det obligatoriske læringstilbud. Kommunerne skal inden for den første måned være på tilsynsbesøg for at vurdere, om indsatsen står mål med indsatsen i det obligatoriske læringstilbud. Kommunen skal særligt lægge vægt på begge forældres sproglige kompetencer, herunder om de står mål med, hvad der kræves for at bestå 9. Klasses afgangsprøve i dansk, Prøve i Dansk 3 eller lignende. Hvis indsatsen står mål hermed, skal kommunen ikke foretage flere tilsynsbesøg.

Aftalepartierne er endvidere enige om, at der skal iværksættes intensive og målrettede forløb for børn, der optages i obligatorisk læringstilbud med henblik på at udvikle barnets danske sprog og generelle læringsparathed samt introducere barnet til danske traditioner og højtider i forbindelse med fx jul, påske, grundlovsdag, fødselsdage og fastelavn, samt demokratiske normer og værdier. Det handler bl.a. om, at børnene skal opleve, at der er ligeværd mellem drenge og piger, at barnet støttes i at lytte til andre og respektere hinandens forskellige synspunkter på tværs af køn og baggrund, og at børnene oplever at have indflydelse på de aktiviteter, som foregår i dagligdagen, mv.

Forløbene skal ligeledes indeholde en indsats i forhold til begge barnets forældre, som skal inddrages og vejledes i vigtigheden af at understøtte deres børns sproglige udvikling og løbende læring, gennem fx deltagelse i aktiviteter i dagtilbuddene. Der skal således være helt tydelige forventninger til forældrene og deres rolle.

Der udvikles et program for forløbene til at støtte kommunernes arbejde. Programmet består bl.a. af vejledende og inspirerende materialer med forslag til forløb og aktiviteter, kompetenceløft af personalet, vejledning fra praksiskonsulenter og ekstra timer til personale.

Endelig er aftalepartierne enige om, at kommunen skal træffe afgørelse om standsnings af børneydelsen, hvis forældrene ikke deltager i samarbejdet omkring deres barn i det obligatoriske læringstilbud. Forældrenes forpligtelse indebærer bl.a., at:

- Forældrene skal sikre, at barnet og begge forældre deltager i de intensive og målrettede forløb, der skal understøtte barnets danske sprog og generelle læringsparathed samt introducere barnet til danske traditioner, normer og værdier.
- Barnet optages i det 25 timers obligatoriske læringstilbud og benytter dette i 25 timer. Der må ikke over en periode være væsentlige afvigelser fra de 25 timer, hvis dette ikke skyldes undskyldelige omstændigheder.

Afgørelsen om standsning af børneydelsen er gældende for det kvartal, der følger efter kvartalet, hvor afgørelsen er truffet.

Med henblik på at sikre tydelighed om rammerne i tilbuddet, skal forældrene i forbindelse med tildelingen af pladsen orienteres om formålet med tilbuddet, at der er en forventning om tilstedeværelse i det obligatoriske læringstilbud 25 timer om ugen, samt at der er konsekvenser, såfremt barnet benytter tilbuddet for lidt eller for meget, og dette ikke skyldes undskyldelige omstændigheder. Undskyldelige omstændigheder kan fx være sygdom og ferie.

Lederen i det enkelte dagtilbud vil være ansvarlig for at registrere og kontrollere børnenes fremmøde samt indberette til kommunen, hvis et barn over en periode anvender læringstilbuddet for lidt eller for meget.

Endelig er aftalepartierne enige om, at aftalekredsen skal mødes et år efter, at reglerne om obligatorisk læringstilbud er trådt i kraft med henblik på en statusdrøftelse af initiativet.

Initiativet udmøntes bl.a. via en ændring i dagtilbudsloven, hvor de nye regler forventes at træde i kraft d. 1. juli 2019.

Skærpet straf for pligtforsømmelse for ledere i offentlig tjeneste eller hverv

Hvis vi skal tage hånd om de børn og unge, der vokser op i udsatte boligområder og er i risiko for at blive udsatte, er det helt afgørende, at de opspores tidligt. Underretninger til kommunen fra fagfolk omkring barnet er af stor betydning for, at kommunen bliver opmærksom på børn og unge med behov for støtte, fx børn der er udsat for vold eller overgreb.

Fagpersoner er generelt gode til at underrette om udsatte børn, men der er desværre stadig miljøer, hvor der ikke underrettes nok. Lederen af fx dagtilbud og skoler har et særligt ansvar for at understøtte en kultur, hvor man underretter om børn, der mistriives.

Aftalepartierne er derfor enige om, at der skal sættes fokus på konsekvenserne ved brud på den særligt udvidede underretningspligt ved at skærpe straffen for overtrædelse af de eksisterende strafbestemmelser om pligtforsømmelser mv. i offentlig tjeneste og hverv.

Aftalepartierne er enige om, at straffen for overtrædelse af straffelovens §§ 156 og 157 om pligtforsømmelser mv. i offentlig tjeneste og hverv, skærpes, hvis pligtforsømmelsen er begået af personer med ledelsesansvar. Strafferammen hæves således fra 4 måneder til 1 års fængsel for ledere.

Initiativet udmøntes via en ændring i straffeloven, hvor de nye regler forventes at træde i kraft d. 1. januar 2019.

Økonomioversigt

Regeringen, Socialdemokratiet og Dansk Folkeparti er enige om at afsætte 210 mio. kr. over årene 2018-2021 til initiativerne. Der afsættes 94 mio. kr. årligt fra 2022 og frem, jf. *tabel 2*.

Tabel 2					
Økonomiske konsekvenser¹					
<i>Mio. kr., 2018 pl</i>	2018	2019	2020	2021	Varigt
Obligatorisk læringstilbud til 1-årige i udsatte boligområder	4	33	79	94	94

Skærpet straf for pligtforsømmelse for ledere i offentlig tjeneste eller hverv	0	0	0	0	0
I alt	4	33	79	94	94

Anm.

¹ Det er lagt til grund, at ændringerne vedr. dagtilbud træder i kraft 1. juli 2019.